

Sygn. akt I ACa 11/14

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 8 lipca 2014 r.

Sąd Apelacyjny w Katowicach I Wydział Cywilny

w składzie:

Przewodniczący :	SSA Ewa Jastrzębska
Sędziowie :	SA Anna Bohdziewicz (spr.) SO del. Ewa Solecka
Protokolant :	Małgorzata Korszun

po rozpoznaniu w dniu 25 czerwca 2014 r. w Katowicach

na rozprawie

sprawy z powództwa J. W.

przeciwko Bankowi (...) Spółce Akcyjnej w W.

o pozbawienie wykonalności tytułu wykonawczego

na skutek apelacji pozwanej

od wyroku Sądu Okręgowego w Bielsku-Białej

z dnia 31 października 2013r., sygn. akt I C 494/10,

1) zmienia zaskarżony wyrok:

a) w punkcie 1. o tyle, że pozbawia wykonalności tytuł wykonawczy w części przekraczającej kwotę 878 197,24 (osiemset siedemdziesiąt osiem tysięcy sto dziewięćdziesiąt siedem i 24/100) złotych, a w pozostałej części powództwo oddala,

b) w punkcie 2. w ten sposób, że zasądza od powoda na rzecz pozwanej 2 577,88 (dwa tysiące pięćset siedemdziesiąt siedem i 88/100) złotych tytułem kosztów procesu,

c) w punkcie 3. o tyle, że należną od pozwanej opłatę obniża do kwoty 18 729 (osiemnaście tysięcy siedemset dwadzieścia dziewięć) złotych;

2) zasądza od powoda na rzecz pozwanej 48 686 (czterdzieści osiem tysięcy sześćset osiemdziesiąt sześć) złotych tytułem kosztów postępowania apelacyjnego.

Sygn. akt I ACa 11/14

UZASADNIENIE

Powodowie I. W. i J. W. wystąpili z pozwem przeciwko Bankowi (...) S.A. w W. wnosząc o pozbawienie wykonalności tytułu wykonawczego w postaci nakazu zapłaty Sądu Rejonowego w B. z dnia 17 lutego 2000 r. (sygn. akt IO Nc 1766/99), któremu nadano klauzulę wykonalności na rzecz pozwanego banku na mocy postanowienia Sądu Rejonowego w B. z dnia 20 października 2009 r. (sygn. akt I Co 5468/09) – w części przekraczającej kwotę 12.496,91 złotych. Uzasadniając swoje żądanie wyjaśnili, że powód w dniu 4 stycznia 2010 r. został zawiadomiony przez komornika sądowego o wszczęciu przeciwko niemu postępowania egzekucyjnego na wniosek pozwanego w oparciu o wyżej opisany tytuł wykonawczy w celu wyegzekwowania należności w wysokości 1.261.053,60 złotych oraz kosztów procesu w wysokości 31.110 złotych. W toczącym się wcześniej postępowaniu klauzulowym pozwany wykazał dokumentami, że przejął część majątku Banku (...) S.A. w K. i w ramach tego podziału przejął między innymi wierzytelność w stosunku do powodów w postaci odsetek karnych w wysokości 1.261.053,60 złotych, zasądzonych solidarnie od powodów wskazanym wyżej nakazem zapłaty. Zakres i charakter przejętej wierzytelności został udokumentowany wyciągiem z ksiąg bankowych. Powodowie zarzucili, że egzekwowana od nich wierzytelność odsetkowa w części jest przedawniona zgodnie z art. 125 § 1 k.c.. Wskazali, że nieprzedawniona część odsetek ustawowych (karnych) obejmuje tylko odsetki należne w dacie wydania nakazu zapłaty w wysokości 120.674,33 złotych, które ulegają 10-letniemu terminowi przedawnienia, czego powodowie nie kwestionują. Jednocześnie powodowie podnieśli, że w okresie od 1 sierpnia 2000 r. do 31 maja 2002 r. Bank (...) S.A. w K. dokonał pobrań z rachunków powoda na łączną kwotę 108.177,37 złotych na poczet odsetek wynikających z nakazu zapłaty, a pobrania te powinny być zarachowane na najdalej wymagalne odsetki. Zatem kwota nieprzedawnionych odsetek tj. 120.674,33 złotych powinna być pomniejszona o sumę wskazanych pobrań tj. 108.177,37 złotych. Dlatego też należność z tytułu nieprzedawnionych odsetek wynosi 12.496,91 złotych, co w związku z podniesionym przez dłużników zarzutem przedawnienia uzasadnia pozbawienie tytułu wykonawczego wykonalności ponad kwotę 12.496,91 złotych. Zwrócono także uwagę na bezpodstawność objęcia wnioskiem egzekucyjnym kosztów, ponieważ tytuł wykonawczy na rzecz pozwanego banku nie obejmował tej należności.

Pozwany jedynie częściowo uznał żądanie pozwu oraz przyznał fakt niezasadnego objęcia wnioskiem egzekucyjnym należności z tytułu kosztów, wnosząc o oddalenie powództwa w pozostałym zakresie. Uzasadniając swoje stanowisko wskazał, że na zasądzoną nakazem zapłaty sumę wekslową składa się należność główna i niezapłacone odsetki ustawowe wliczone do sumy wekslowej. Po wydaniu nakazu zapłaty pomiędzy (...) S.A. w K. a (...) sp. z o.o. reprezentowaną przez powoda doszło w dniu 11 lipca 2000 r. do zawarcia ugody, określającej warunki spłaty zadłużenia w ratach. Następnie w dniu 8 maja 2003 r. zawarto kolejne porozumienie określające nowe warunki spłaty zadłużenia. Na tę kwotę składają się odsetki w kwocie 945.450,88 złotych naliczone za okres od dat płatności faktur do dnia 11 lipca 2000 r. oraz odsetki w kwocie 315.602,72 złotych za okres od dnia 11 lipca 2000 r. do dnia 31 stycznia 2003 r.. W związku z wystąpieniem przez pozwanego z wnioskiem o nadanie klauzuli wykonalności w dniu 29 września 2009 r., a następnie z wnioskiem o wszczęcie postępowania egzekucyjnego – nastąpiło przerwanie biegu przedawnienia.

W toku procesu powódka zmarła, a w jej miejsce wstąpił powód, jako następca prawny.

Zaskarżonym wyrokiem z dnia 31 października 2013 r. Sąd Okręgowy w Bielsku-Białej uwzględnił w całości żądanie pozwu i pozbawił wykonalności tytuł wykonawczy w postaci nakazu zapłaty Sądu Rejonowego w B. z dnia 17 lutego 2000 r. (sygn. akt I Nc 1766/99), któremu nadano klauzulę wykonalności na rzecz pozwanego banku postanowieniem Sądu Rejonowego w B. z dnia 20 października 2009 r. (sygn. akt I Co 5468/09) – w części przekraczającej kwotę 12.496,91 złotych, a nadto orzekł o kosztach procesu i kosztach sądowych. Uzasadniając wydane rozstrzygnięcie Sąd pierwszej instancji wskazał poniższe ustalenia i motywy:

Sąd Rejonowy w B. w dniu 17 lutego 2000 r. wydał nakaz zapłaty w postępowaniu nakazowym (sygn. akt I Nc 1756/99), mocą którego powodowie zostali zobowiązani do zapłaty na rzecz (...) S.A. w K. kwoty 3.158.968,29 złotych wraz z odsetkami od dnia 14 grudnia 1999 r. do dnia zapłaty, ustawowych odsetek od kwot wskazanych w nakazie i za okresy w nim określone oraz kosztów procesu. Postanowieniem z dnia 20 października 2009 r. Sąd Rejonowy w B. nadał nakazowi zapłaty z dnia 17 lutego 2000 r. klauzulę wykonalności na rzecz pozwanego, jako następcy prawnego

wierzyciela – (...) S.A. w K. z ograniczeniem roszczenia do kwoty 1.261.053,60 złotych. Pozwany wykazał, że przejął część majątku (...) S.A. w K. w związku z podziałem tego banku. W ramach tego podziału pozwany przejął od (...) S.A. wierzytelność w stosunku do powodów w postaci odsetek karnych w wysokości 1.261.053,60 złotych, zasądzonych opisany wyżej nakazem zapłaty, co zostało udokumentowane wyciągiem z ksiąg bankowych Banku (...) S.A. z dnia 24 września 2009 r.. W dniu 4 stycznia 2010 r. komornik sądowy przy Sądzie Rejonowym w Ż. zawiadomił powodów o wszczęciu postępowania egzekucyjnego obejmującego należność główną w kwocie 1.261.053,60 złotych oraz kosztów procesu w wysokości 31.110 złotych. W dniu 11 lipca 2000 r. została zawarta ugoda dotycząca spłat wynikających z nakazu zapłaty z dnia 17 lutego 2000 r.. Powodowie dokonywali spłaty odsetek objętych ugodą w okresie od 4 sierpnia 2000 r. do 7 maja 2002 r. w łącznej kwocie 108.177,37 złotych.

Sąd Okręgowy dokonał opisanych ustaleń faktycznych w oparciu o dokumenty, których prawdziwość nie była kwestionowana przez strony.

Przechodząc do rozważań prawnych żądania pozwu Sąd pierwszej instancji wskazał, iż zgodnie z art. 840 § 1 pkt. 2 k.p.c. dłużnik może w drodze powództwa żądać pozbawienia wykonalności tytułu wykonawczego w całości lub w części, jeżeli po powstaniu tytułu egzekucyjnego nastąpiło zdarzenie, wskutek którego zobowiązanie wygasło albo nie może być egzekwowane. Podnoszony przez stronę powodową zarzut przedawnienia roszczenia może stanowić podstawę żądania pozbawienia tytułu wykonawczego wykonalności w części. Sąd Okręgowy uznał, że egzekwowana od powoda wierzytelność odsetkowa w kwocie 1.261.053,60 złotych jest przedawniona w zakresie kwoty 1.140.379,40 złotych. Wskazano, iż zgodnie z art. 125 § 1 k.c. roszczenia stwierdzone prawomocnym orzeczeniem sądu przedawniają się z upływem 10 lat, jednakże stwierdzone w ten sposób świadczenia okresowe należne w przyszłości ulegają przedawnieniu 3-letniemu. Tytułem egzekucyjnym, na podstawie którego pozwany wszczął postępowanie egzekucyjne jest nakaz zapłaty z dnia 17 lutego 2000 r. wydany w postępowaniu nakazowym z weksla. W nakazie zostały zasądzone odsetki ustawowe od kwoty 3.158.968,29 złotych za okres od 14 grudnia 1999 r. do dnia zapłaty oraz odsetki od wyszczególnionych kwot z terminami wymagalności. Sąd pierwszej instancji stwierdził, że suma wekslowa jest należnością główną. Zdaniem Sądu Okręgowego istota sporu sprowadzała się do określenia charakteru wierzytelności, nabytej przez pozwanego i wyjaśnienia, czy wchodzi ona w określoną w nakazie należność główną, czy też stanowi odsetki określone w nakazie zapłaty. Sąd pierwszej instancji podzielił stanowisko powoda, „że ta sama kwota lub jej część nie może być równocześnie traktowana jako należność główna jako suma wekslowa jak i jako suma odsetkowa z tego zobowiązania”. W ocenie Sądu Okręgowego skoro poprzednik prawny pozwanego dokonał kapitalizacji odsetek „zapadłych” przed dniem wniesienia pozwu poprzez doliczenie ich do sumy wekslowej, to w związku z tą czynnością nie może dokonać ponownej, odwrotnej kwalifikacji tej części wierzytelności poprzez nazwanie jej wierzytelnością odsetkową. Zwrócono uwagę, iż z wyciągu z ksiąg bankowych z dnia 24 września 2009 r. wynika, że zobowiązanie strony powodowej określone na kwotę 1.261.053,60 złotych stanowią „odsetki karne”, tym samym tytuł wykonawczy określa zakres, tytuł prawny i charakter prawny części wierzytelności wobec powoda nabytej przez pozwany bank i jednoznacznie kwalifikuje wierzytelność pozwanego banku, jako wierzytelność odsetkową, której nie można utożsamiać z częścią należności głównej. Tym samym odnośnie terminu przedawnienia zastosowanie znajdzie zdanie drugie art. 125 k.c. – określające jego 3-letni termin. Odnośnie do kwoty 108.177,37 złotych Sąd Okręgowy stwierdził, że powód wykazał, iż takie pobrania na rzecz pozwanego nastąpiły. Skoro pozwany nabył wierzytelność jedynie w zakresie odsetek, to pobrania te musiał zaliczyć na poczet odsetek. Ze wskazanych przyczyn Sąd Okręgowy uwzględnił powództwo, a o kosztach procesu orzekł na podstawie art. 98 k.p.c..

Powyższy wyrok Sądu Okręgowego został zaskarżony w części przez pozwanego, który sformułował następujące zarzuty:

- 1) naruszenia prawa procesowego tj. art. 328 § 2 k.p.c. wskutek niewskazania w uzasadnieniu wyroku przyczyn, dla których Sąd pierwszej instancji pominął istotną część zarzutów pozwanego i wniosków dowodowych;
- 2) naruszenia przepisów prawa materialnego tj. art. 379 § 1 k.c. poprzez przyjęcie, że zasądzona nakazem zapłaty na podstawie weksla wierzytelność pieniężna nie może być podzielona zgodnie z wolą wierzycieli, co do jej wysokości i sposobu podziału, a także wierzyciela i dłużnika na podstawie ugody;

3) naruszenia prawa procesowego tj. art. 233 § 1 k.p.c., które miało istotny wpływ na wynik sprawy, wskutek braku wszechstronnego rozważenia przez Sąd zebranego materiału dowodowego, co doprowadziło do sprzeczności istotnych ustaleń Sądu z treścią zebranego w sprawie materiału dowodowego i tym samym uznania, że:

- doszło do częściowego przedawnienia roszczenia pozwanego mimo uznania przez powoda w umowie ugody z dnia 17 lutego 2000 r. podziału zasądzonej nakazem zapłaty z dnia 17 lutego 2000 r. (sygn. akt I Nc 1766/99) wierzytelności na należność główną i wierzytelność odsetkową
- pominięcie materiału dowodowego wskazanego przez pozwanego w postaci pisma (...) S.A. z dnia 11 stycznia 2012 r., w którym została wykazana wysokość wierzytelności odsetkowej przypadającej pozwanemu, jako części majątku tego Banku (przedłożonego przez pozwanego)
- pominięcie wniosku dowodowego pozwanego w postaci dokumentów – wyciągu z ksiąg banku (...) S.A. oraz postanowienia o nadaniu klauzuli wykonalności nakazowi zapłaty z dnia 17 lutego 2000 r. (sygn. akt I Nc 1766/99) znajdujących się w aktach sprawy egzekucyjnej, prowadzonej przeciwko powodowi przez komornika sądowego pod sygn. Km 1530/12, na okoliczność ustalenia wysokości, w jakiej części bank ten dochodzi podzielonej wierzytelności wobec powoda – jako należności głównej zasądzonej nakazem zapłaty

4) błędnego ustalenia stanu faktycznego przez uznanie, że kwota 108.177,37 złotych została zarachowana na poczet spłaty odsetek przysługujących pozwanemu wobec powoda na podstawie pisma Banku (...) S.A. z dnia 12 stycznia 20102 r..

W związku z postawionymi zarzutami pozwany wniósł o:

1) uchylenie zaskarżonego wyroku i oddalenie powództwa w części, w jakiej tytuł wykonawczy został pozbawiony wykonalności, z ograniczeniem wymagalności tytułu wykonawczego do kwoty 878.197,24 złotych;

ewentualnie:

2) uchylenie zaskarżonego wyroku w całości i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi pierwszej instancji;

3) zasądzenie od powoda na rzecz pozwanego kosztów postępowania apelacyjnego według norm przepisanych, w tym kosztów zastępstwa radcy prawnego.

Powód wniósł o oddalenie apelacji.

Sąd Apelacyjny ustalił i zważył, co następuje:

Apelacja zasługiwała na uwzględnienie, bowiem części zarzutów w niej zawartych nie można było odmówić słuszności.

W pierwszej kolejności należy odnieść się do zarzutów zmierzających do podważenia ustaleń faktycznych, jakie Sąd Okręgowy uczynił podstawą orzekania o żądaniu pozwu w rozpoznawanej sprawie. Częściowo stan faktyczny nie jest sporny i wynika z dokumentów zebranych w toku postępowania. Tym niemniej ustalenia faktyczne winny być czynione w szerszym zakresie, niż dokonał tego Sąd pierwszej instancji – stąd potrzeba ich uzupełnienia.

Poza sporem pozostawało, że nakazem zapłaty wydanym w dniu 17 lutego 2000 r. w postępowaniu nakazowym z weksla, sygn. akt I Nc 1766/99, nakazano powodowi i jego żonie, jako dłużnikom solidarnym, zapłacenie Bankowi (...) S.A. w K. kwoty 3.158.968,29 złotych z ustawowymi odsetkami od dnia 14 grudnia 1999 r. do dnia zapłaty oraz ustawowych odsetek od kwot i za okresy zamknięte, wskazane w nakazie. Strony w toku procesu zgodnie przyznały, iż suma ustawowych odsetek od kwot wyszczególnionych w nakazie wynosi 720,19 złotych. Natomiast z wezwania do wykupu weksla wynika, iż odsetki ustawowe od niezapłaconych w terminie faktur, naliczone do dnia 13 grudnia 1999 r., wynosiły 877.477,05 złotych. Następnie w dniu 11 lipca 2000 r. doszło do zawarcia ugody między

wierzycielem a powodem, jako dłużnikiem. W (...) ugody odwołano się do wydanego w postępowaniu nakazowym nakazu zapłaty i wskazano, iż został on wydany na podstawie weksla (wystawionego przez powoda i poręczonego przez jego żonę) w związku z niezapłaceniem kwot i odsetek określonych w § (...) i § (...) tejże ugody. Z zawartego w (...) zestawienia wynika, że należność główna wynosiła w sumie 1.780.111,53 złotych, a suma odsetek 945.450,88 złotych. Wskazana suma odsetek obejmowała odsetki naliczone od dat wymagalności faktur do 14 grudnia 1999 r. (zostały wliczone do sumy wekslowej i zasądzone w nakazie zapłaty jako jedna należność z ustawowymi odsetkami od 14 grudnia 1999 r.) oraz dalsze odsetki naliczone za okres od 14 grudnia 1999 r. do 11 lipca 2000 r.. W ugodzie ustalono sposób spłaty tych należności w ratach, przy czym w pierwszej kolejności miała być spłacona należność główna (która była należnością oprocentowaną - (...)). Zgodnie z (...) ugody spłata odsetek ustawowych w łącznej kwocie 945.450,88 złotych została zawieszona do dnia 31 marca 2006 r. i zastrzeżono możliwość ich umorzenia w przypadku dokonania spłaty należności zgodnie z ugodą. Zawarta ugoda nie została realizowana i w dniu 8 maja 2003 r. zostało zawarte porozumienie między bankiem a powodem, występującym jako prezes zarządu (...) sp. z o.o. w Ż.. W preambule porozumienia odwołano się do ugody zawartej w dniu 11 lipca 2000 r. i zgodnie wskazano, iż według stanu na dzień 31 stycznia 2003 r. nadal nie były spłacone odsetki w wysokości 945.450,88 złotych, ponadto naliczono dalsze odsetki za okres od 11 lipca 2000 r. (data zawarcia ugody) do 31 stycznia 2003 r. w wysokości 315.602,72 złote, zgodnie z wydanym nakazem zapłaty. Łączna suma naliczonych odsetek wyniosła 1.261.053,60 złotych (945.450,88+315.602,72=1.261.053,60). W 2006 r. doszło do podziału Banku (...) S.A. w K. i zgodnie z planem podziału tegoż banku z dnia 15 listopada 2006 r., pozwanemu bankowi przypadła wymagalna wierzytelność w wysokości 1.261.053,60 złotych przysługująca od powoda i jego żony z tytułu odsetek karnych, objęta nakazem zapłaty wydanym w postępowaniu nakazowym z dnia 17 lutego 2000 r., sygn. akt I Nc 1766/99. Okoliczność ta wynika z wyciągu z ksiąg pozwanego banku, jako następcy Banku (...) S.A. w K.. Postanowieniem z dnia 20 października 2009 r. Sąd Rejonowy w B., w sprawie sygn. akt I Co 5468/09, nadał klauzulę wykonalności tytułowi wykonawczemu w postaci nakazu zapłaty Sądu Rejonowego w B. z dnia 17 lutego 2000 r. (wydanego w sprawie sygn. akt I Nc 1766/99) na rzecz pozwanego banku z ograniczeniem roszczenia do kwoty 1.261.053,60 złotych. W oparciu o wskazany tytuł wykonawczy pozwany bank wszczął postępowanie egzekucyjne przeciwko powodowi i jego żonie. Wnioskiem egzekucyjnym objęto wyegzekwowanie należności w wysokości 1.261.053,60 złotych oraz kosztów procesu w wysokości 31.110 złotych. W tym miejscu wyjaśnienia wymaga, iż pozwany bank jako wierzyciel nie uzyskał klauzuli wykonalności na koszty procesu, a zatem nie był uprawniony do egzekwowania kosztów procesu w wysokości 31.110 złotych, zasądzonych nakazem zapłaty z dnia 17 lutego 2000 r.. W toku procesu pozwany nie kwestionował już braku swojego uprawnienia do egzekwowania kosztów procesu zasądzonych w nakazie zapłaty z dnia 17 lutego 2000 r..

Wyżej opisany stan faktyczny w całości wynika z dokumentów znajdujących się w aktach sprawy. Tak trafnie wskazał Sąd pierwszej instancji, dokumenty te nie były kwestionowane przez strony. W istocie powyższe ustalenia faktyczne wynikają z tych samych dokumentów, na podstawie których czynił ustalenia Sąd pierwszej instancji, jednakże w węższym zakresie. Dodatkowo ustalenia te należy uzupełnić o kwestie wpłat dokonywanych przez powoda w okresie od 1 sierpnia 2000 r. do 26 października 2002 r. tytułem odsetek w łącznej wysokości 108.177,37 złotych. Bank (...) S.A. w K. pismem z dnia 12 stycznia 2012 r. (k.267 akt) potwierdził fakt dokonania tych wpłat przez powoda. Jednakże, jak wynika z pisma z dnia 11 stycznia 2012 r. tego banku skierowanego do pozwanego, wpłacone z tytułu odsetek należności w łącznej wysokości 108.177,37 złotych nie została zaliczona na spłatę tych należności odsetkowych, które w ramach podziału banku przypadły pozwanemu (k. 288 akt). Treść udzielonej informacji koresponduje z porozumieniem z dnia 8 maja 2003 r., podpisanym przez powoda. Jak już wskazano wyżej w porozumieniu stwierdzono, iż nadal nie zostały spłacone odsetki w wysokości określonej ugodą z 11 lipca 2000 r. w wysokości 945.450,88 złotych. Porozumienie to zostało podpisane już po dokonaniu przez powoda w okresie od 1 sierpnia 2000 r. do 26 października 2002 r. wpłat na poczet odsetek. Zatem podpisując porozumienie powód sam potwierdził, że dokonane wpłaty nie zostały naliczone na odsetki wliczone w ugodzie na kwotę 945.450,88 złotych. Skoro tak, to nie ma teraz podstaw do twierdzenia, iż należność ta została już częściowo spłacona, co powodowałoby wygaśnięcie roszczenia w tym zakresie. Z tej przyczyny zasadny okazał się zarzut apelującego poczynienia przez Sąd pierwszej instancji ustaleń sprzecznych z zebrany materiałem, a nadto brak wszechstronnego rozważenia tego materiału. Sąd Okręgowy pomimo złożenia do akt odpisu informacji Banku (...) S.A. w K. z dnia 11 stycznia 2012 r. w ogóle nie odniósł się do jej treści i poprzestał na ustaleniu, że wpłaty podane przez powoda faktycznie zostały dokonane. Okoliczność ta w istocie nie była kwestionowana przez

pozwanego, który zarzucił jednak, że dokonane wpłaty nie mogą być zaliczone na poczet odsetek zasądzonych nakazem zapłaty z dnia 17 lutego 2000 r., które w ramach podziału przypadły pozwanemu.

Wobec powyższego należy przyznać rację apelującemu, iż Sąd pierwszej instancji uchybił przepisom prawa procesowego, zwłaszcza art. 233 § 1 k.p.c., co rzutowało na prawidłowość ustaleń faktycznych, które nie były też wystarczające do rozstrzygnięcia o żądaniu pozwu. Jednocześnie wypada zwrócić uwagę, iż w części zarzut ten nie został sformułowany w sposób prawidłowy, albowiem zarzucając uchybienie przepisom postępowania pozwany zmierza do podważenia trafności ocen prawnych wyrażonych przez Sąd Okręgowy. Ocena, czy doszło do przedawnienia roszczenia bądź jego wygaśnięcia na skutek spełnienia, nie należy do sfery ustaleń faktycznych, a do sfery ocen prawnych. Ponadto dalsze uzupełnianie materiału dowodowego o dokumenty wskazywane w apelacji nie było konieczne, gdyż ustalenia w wystarczającym zakresie mogły być dokonane przez Sąd Okręgowy na podstawie tych dokumentów, jakimi dysponował.

Z kolei odnosząc się do zarzutu naruszenia art. 328 § 2 k.p.c. należy stwierdzić, iż w orzecznictwie utrwalony jest pogląd, że sporządzenie uzasadnienia w sposób nie w pełni odpowiadający stawianym mu wymaganiom może stanowić usprawiedliwioną podstawę zaskarżenia jedynie wtedy, gdy przedstawione w nim motywy nie pozwalają na przeprowadzenie kontroli zaskarżonego orzeczenia z uwagi na brak wszystkich koniecznych elementów lub inne kardynalne braki. Chodzi o sytuację, gdy treść uzasadnienia orzeczenia uniemożliwia całkowicie dokonanie oceny toku wyводу, który doprowadził do wydania wyroku. Tylko, bowiem w takim przypadku uchybienie art. 328 § 2 k.p.c. może być uznane za mogące mieć wpływ na wynik sprawy (por. postanowienie SN z dnia 5 kwietnia 2002 r., II CKN 1368/00, niepubl.; wyroki SN: z dnia 20 lutego 2003 r., I CKN 65/01, niepubl.; z dnia 18 marca 2003 r., IV CKN 1862/00, niepubl.; z dnia 17 marca 2006 r., I CSK 63/05, niepubl.; z dnia 4 stycznia 2007 r., V CSK 364/06, niepubl.; z 20 lutego 2008 r., II CSK 449/07, poz. LEX 442515). Apelujący upatruje naruszenia wskazanego przepisu w pominięciu przez Sąd Okręgowy „istotnej części zarzutów pozwanego i wniosków dowodowych”: Uzasadnienie wyroku Sądu pierwszej instancji rzeczywiście jest dość syntetyczne, tym niemniej zawiera ustalenia faktyczne oraz wywód prawny, który doprowadził Sąd do wydania kwestionowanego wyroku, dzięki czemu orzeczenie nie wymyka się spod kontroli. Z tego względu nie można uznać tego zarzutu za słuszny.

Sąd odwoławczy nie podziela oceny prawnej dokonanej przez Sąd pierwszej instancji, chociaż można podzielić stanowisko Sądu, że istotę sporu w rozpoznawanej sprawie stanowi wyjaśnienie, jakie odsetki przypadły pozwanemu w ramach podziału banku. Znana jest wysokość wierzytelności z tego tytułu (1.261.053,60 złotych), która przez poprzednika prawnego pozwanego i pozwanego została określona mianem odsetek karnych. Zdaniem Sądu odwoławczego oznacza to, iż pozwanemu bankowi przypadła wierzytelność z tytułu odsetek za nieterminowe spełnienie świadczenia (tutaj: wykup faktur w związku z zawartą umową o świadczenie usług factoringowych), na co wskazuje treść wezwania do wykupu weksła, postanowień ugody i porozumienia. W rozpoznawanej sprawie powód stał na stanowisku, iż zwalczanym tytułem wykonawczym zasądzono odsetki (ustawowe) od należności 3.158.968,29 złotych za okres od 14 grudnia 1999 r. do dnia zapłaty oraz odsetki w wyliczonej przez niego kwocie 720,19 złotych. Co do tej drugiej kwoty nie było sporu między stronami, podobnie jak poza sporem pozostawało, iż wierzytelność ta nie jest przedawniona, ani nie wygasła. Zdaniem powoda właśnie wymienione należności odsetkowe przypadły pozwanemu do wysokości 1.261.053,60 złotych. W związku z tym powód podniósł zarzut przedawnienia, co do odsetek naliczonych od kwoty 3.158.968,29 złotych po dniu 17 lutego 2000 r. (data wydania nakazu zapłaty), a nadto twierdził, iż roszczenie z tytułu należnych i nieprzedawnionych odsetek częściowo wygasło na skutek spełnienia (wpłaty dokonywane w okresie od sierpnia 2000 r. do października 2002 r. w łącznej kwocie 108.177,37 złotych). Z kolei pozwany twierdził, iż otrzymana w ramach podziału wierzytelność obejmuje odsetki za nieterminowy wykup faktur, naliczone za okres do 14 grudnia 1999 r. (wliczone do sumy wekslowej), dalsze odsetki naliczone do dnia zawarcia ugody tj. do 11 lipca 2000 r. (łącznie 945.450,88 złotych) oraz odsetki naliczone za okres od zawarcia ugody do 31 stycznia 2003 r. (315.602,72 złotych). Sąd Okręgowy podzielił stanowisko powoda. Tymczasem z przedstawionych dokumentów wynika, iż objęta zwalczanym tytułem wierzytelność w łącznej wysokości 1.261.053,60 złotych obejmuje odsetki częściowo wliczone do sumy wekslowej oraz dalsze odsetki naliczone od dnia 14 grudnia 1999 r. do 31 stycznia 2003 r.. Za takim ustaleniem przemawia treść ugody i porozumienia, które zostały podpisane przez powoda, czyli

zaakceptowane przez niego. Dlatego też nie jest obecnie przekonujące jego twierdzenie, że objęta kwestionowanym tytułem i przejęta przez pozwanego wierzytelność odsetkowa zawiera w sobie odsetki ustawowe naliczone od kwoty zasądzonej nakazem zapłaty. Nie można się też zgodzić z twierdzeniem o niedopuszczalności ponownego wydzielenia z kwoty zasądzonej nakazem zapłaty skapitalizowanych odsetek wyliczonych do dnia 14 grudnia 1999 r., gdyż brak ku temu podstaw prawnych. Objęte nakazem zapłaty świadczenie jest podzielne i mogło być podzielone między Bank (...) S.A. w K. i pozwanego bank. Podsumowując tę część rozważań należy stwierdzić, iż nie było przeszkód, żeby pozwany otrzymał w podziale część należności głównej zasądzonej nakazem zapłaty. Pozwany wykazał dokumentami, jaka wierzytelność mu przypadła tj. z jakiego tytułu i w jakiej wysokości. Wierzytelność ta została określona mianem odsetek karnych, co wskazuje na źródło powstania tej wierzytelności. W dalszej kolejności należało zatem dokonać oceny, czy wierzytelność w wysokości 1.261.053,60 złotych z tytułu odsetek uległa przedawnieniu. Wobec tego, iż niewątpliwie wierzytelność ta została objęta nakazem zapłaty, zastosowanie znajdzie unormowanie art. 125 § 1 k.c.. Zatem odsetki ustawowe wyliczone do dnia wydania nakazu zapłaty (w tym wliczone do sumy wekslowej) ulegają przedawnieniu po upływie 10-letniego terminu, a odsetki naliczone po 17 lutego 2000 r. uległy przedawnieniu po upływie 3 lat. Równocześnie należy zwrócić uwagę, iż zarówno zawarcie ugody, jak również podpisanie porozumienia stanowiło uznanie długu z tytułu naliczonych odsetek, które przerwało bieg terminu przedawnienia zgodnie z art. 123 § 1 pkt. 2 k.c.. Z poczynionych ustaleń i przytoczonych rozważań wynika, iż przedawnieniu uległy odsetki wyliczone za okres od zawarcia ugody do dnia 31 stycznia 2003 r. w łącznej wysokości 315.602,72 złotych, czego pozwany obecnie nie neguje. Z pewnością nie uległo natomiast przedawnieniu roszczenie z tytułu odsetek wliczonych do sumy wekslowej w wysokości 877.477,05 złotych, podobnie jak wyliczone skapitalizowane odsetki w wysokości 720,19 złotych. Należy wskazać, że zgodnie z wnioskami apelacji i zakresem zaskarżenia wyroku, pozwany częściowo uznaje zasadność zarzutu powoda i w związku z tym wnosi o pozbawienie tytułu wykonawczego wykonalności ponad kwotę 878.197,24 złotych ($877.477,05 + 720,19 = 878.197,24$). Pomimo wadliwie sformułowanego wniosku apelacji nie powinno budzić wątpliwości, że intencją skarżącego była w części zmiana zaskarżonego wyroku i oddalenie w tym zakresie powództwa, a nie jego uchylenie i oddalenie powództwa (uchylenie wyroku rodziłoby konieczność ponownego rozpoznania sprawy w tej części, względnie postępowanie w tej części należałoby umorzyć bądź pozew odrzucić). Zatem w granicach zaskarżenia należało zmienić wyrok Sądu pierwszej instancji i pozbawić wykonalności przedmiotowy tytuł wykonawczy w części przekraczającej kwotę 878.197,24 złotych, gdyż co do pozostałej części roszczenia objętego tytułem wykonawczym skutecznie został podniesiony zarzut przedawnienia. Uwzględnienie żądania w tej części znajdowało uzasadnienie prawne w art. 840 §1 pkt. 2 k.p.c.. Zmiana wyroku Sądu Okręgowego nastąpiła w oparciu o art. 386 § 1 k.p.c.. Zebrany materiał dowodowy nie dawał natomiast podstawy do oceny, że część wierzytelności odsetkowej objętej zwalczanym tytułem wykonawczym wygasła na skutek dokonanych wpłat, o czym była już mowa wyżej. Dlatego też w pozostałym zakresie powództwo podlegało oddaleniu.

Zmiana rozstrzygnięcia o żądaniu pozwu spowodowała zmianę wyniku sprawy, a w konsekwencji nie było już podstaw do orzekania o kosztach procesu w oparciu o art. 98 § 1 k.p.c. i zachodziła konieczność ponownego rozliczenia kosztów, które zostały stosunkowo rozdzielone na podstawie art. 100 k.p.c.. Koszty procesu stron w postępowaniu przed Sądem pierwszej instancji wyniosły odpowiednio: powoda - 8.247 złotych (część opłaty od pozwu: 1000 zł; koszty zastępstwa procesowego: 7200 zł; opłata od pełnomocnictwa: 17 zł; opłata od zażalenia: 30 zł; $1000 + 7200 + 17 + 30 = 8.247$ zł); pozwanego - 7217 złotych (koszty zastępstwa procesowego: 7200 zł; opłata od pełnomocnictwa: 17 zł). Powód wygrał sprawę w ok. 30% (tj. co do kwoty 370.360 zł), a zatem powinien ponieść koszty w 70%, a pozwany w 30%. Suma kosztów obu stron wyniosła 15.464 złotych, z czego powód powinien ponieść koszty w wysokości 10.824,80 złotych (faktycznie poniesione 8.247 zł; różnica 2.577,80 zł), a pozwany 4.639,20 złotych (faktycznie poniesione 7217 zł; różnica 2.577,80 zł). Skutkowało to zmianą zaskarżonego wyroku w ten sposób, że zasądzono od powoda na rzecz pozwanego koszty procesu w wysokości 2.577,80 złotych. Stosownie do wielkości przegranej obniżono należną od pozwanego część opłaty od pozwu, od uiszczenia której powód został zwolniony, do kwoty 18.729 złotych ($30\% \times 62.428$ zł). Postanowienie o kosztach sądowych znajduje oparcie w art. 113 ust. 1 ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych w zw. z art. 100 k.p.c.. Wobec uwzględnienia apelacji w całości, orzeczono o kosztach postępowania apelacyjnego zgodnie z art. 98 § 1 i 3 k.p.c. w zw. z art. 108 § 1 k.p.c.. Zasądzone koszty za ten etap postępowania obejmują opłatę od apelacji w wysokości 43.286 złotych i koszty zastępstwa procesowego w wysokości 5.400 złotych.